

[Johs. Christiansen.]

Endelig vil jeg gerne henstille til den højtærede Undervisningsminister, at der optages et Arbejde for en fastere og mere omfattende Ordning af Udvekslingen af Studenter mellem de nordiske Universiteter.

Det ærede Medlem Hr. Mogens Fog fremsatte paa et Møde i Vordingborg i forrige Uge en Beklagelse over, at de udenrigspolitiske Spørgsmaal ikke blev drøftet under Valgkampen, uagtet et lille Lands indre Politik nu i højere Grad vil afhænge af Stormagternes Politik. Jeg tror, det er rigtigt, at f. Eks. vi her i Danmark vilde gøre klogt i at tilegne os den størst mulige Viden om alle udenrigspolitiske Forhold, men jeg vil dog gerne sige til det ærede Medlem, at Betragtningen om, at smaa Landes indre Politik vil blive mere afhængig af Stormagterne, end den var det før, paa ingen Maade er fremmed for dem, der under Kriegen satte deres Haab til en ny Verdensorden. Man var klar over, at i samme Grad denne nye Verdensorden vilde faa Samarbejde og Gensidighed til Forudsætning; vilde den til Gengæld betyde en vis Opgivelse af den enkelte Stats og ikke mindst den lille Stats Suverænitet. Paa den anden Side behøver Erkendelsen heraf jo ikke at medføre, at den enkelte lille Stat ligefrem byder sin Suverænitet til fals. Jeg gaar ud fra, at ogsaa det ærede Medlem Hr. Mogens Fog er enig i, at den enkelte Stat, ogsaa den lille, søger at hævde sin Suverænitet overalt og i den Udstrækning, det vil være gør ligt, naar man derved ikke lægger Sten i Vejen for det mellemfolkelige Samarbejde, den mellemfolkelige Solidaritet.

Alt dette har imidlertid ingenlunde været holdt hemmeligt for danske Vælgere, i alt Fald ikke, hvor Det radikale Venstres Talere er kommet frem. Det af det ærede Medlem paapegede Forhold danner jo ganske simpelt Basis for den Opfattelse, vi Radikale gjorde gældende overalt paa Vælgermøderne med Hensyn til vore militære Forpligtelser, der — og det var jo, hvad vi sagde — maatte afstemmes efter de Krav, som De Forenede Nationer vilde stille til sin Tid.

Da det ærede Medlem Hr. Mogens Fog nu selv har givet Bolden op ved sin Udtalelse om de smaa Landes Afhængighed, vil jeg gerne spørge ham og med ham det kommunistiske Parti, om man ser paa Danmarks militære Forpligtelser ud fra samme Synsvinkel som vi. Svaret vil nemlig ikke være uden Interesse til Bedømmelse af et Par af de Forhold, der for Tiden beskæftiger væsentlige Dele af Landets Befolkning. Jeg

tænker paa Spørgsmaalet om de tidligere Frihedskæmperes Vaaben og paa Dannelsen af de saakaldte Hjemmeværnsforeninger. At disse Foreteelser har Betydning i Relation til vor fremtidige Militærordning, er der formentlig ingen, der vil bestride. Naar nogle Tusind Mand, holdt under Vaaben i Tiden op imod Befrielsen og i nogen Tid derefter, sendes hjem med deres Vaaben, maa der jo ligge en militær Hensigt bag. Til hvilket andet Brug end et militært skal disse Mænd ellers være forsynet med Vaaben? Her i Danmark er det almindeligvis saadan, at Vaabnene beror hos Politiet og Militæret, og dette staa alle Parter sig sikkert ogsaa bedst ved. Men kan det saaledes fastslaaes — og det tror jeg, det kan —, at Hensigten med fortsat at holde Frihedskæmperne bevæbnet er af militær Art, er det ogsaa samtidig en Kendsgerning, at man derved har tilsidesat den Opfattelse, som jeg troede, der var Enighed om: at Danmark skal have en Militærordning, der maa blive en Følge af vort Medlemsskab i De Forenede Nationer.

Men hvordan forholder det sig saa med Hjemmeværnsforeningerne? Fra Modstandsbevægelsens Side er det tidligere blevet sagt, at de hjemsendte, vaabenbærende Frihedskæmpere bør danne Grundstammen i de Hjemmeværn, som man fra visse Sider er saa ivrig efter at faa oprettet. Nuvel, men da Hjemmeværnsforeningerne aabent siges at være Begyndelsen til Hjemmeværnene, maa *eo ipso* disse Foreningers Formaal ogsaa være et rent militært.

Jeg vil naturligvis paa ingen Maade anfægte den Foreningsfrihed, der er et af vore forfatningsmæssige Frihedsgoder, men jeg er nu ikke sikker paa, at det just var Dannelsen af halv- eller helmilitære Foreninger, vore Grundlovsfædre havde i Tankerne, da de skrev Grundloven. Fra en enkelt Side er Riffelforeningerne fra 80erne blevet nævnt som et Forbillede. De blev imidlertid dannet til eventuelt Brug mod de Magthavere, som da traadte Forfatningen under Fode. I Dag staa de forfatningsmæssige Rettigheder ikke i Farezonen, i hvert Fald har alle danske Partier jo hævdet at ville staa paa Grundlovens og Demokratiets Grund, og derfor kan Hjemmeværnsforeninger med væbnede Mænd som Grundstamme aldeles ikke sammenlignes med 80ernes Riffelforeninger. De kan kun begrundes ud fra det, de i Virkeligheden ogsaa er: halvmilitære Organisationer, der tænkes indsat som Led i en kommende Militærordning.

Denne Ordning skal imidlertid ikke til-